

การดำเนินการตามความเห็นของ สตง.

โดย สำนักกฎหมาย กรมทางหลวงชนบท

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น อาจถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอกที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช., สตง., ผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผลทางกฎหมายของความเห็นของหน่วยงานจะมีความแตกต่างกันไปตามที่กฎหมายแต่ละฉบับบัญญัติไว้ บทความฉบับนี้ขอเสนอความเห็นของ สตง. ที่แจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแจ้งความเห็นแก่หน่วยรับตรวจว่า เห็นควรให้ดำเนินการทางวินัยและทางอาญาโดยระบุชื่อเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาให้ด้วย จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ความเห็นดังกล่าวมีผลผูกพันหน่วยรับตรวจเพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๙๔๔/๒๕๖๑ สรุปได้ว่า พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (กฎหมายเดิม) และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ (กฎหมายปัจจุบัน) ไม่ได้กำหนดให้หน่วยรับตรวจที่ได้รับแจ้งผลการตรวจสอบของ สตง. ต้องดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เดิมใน พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเพียงมาตรา ๔๖ ที่กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่า มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเท่านั้น แต่เมื่อปัจจุบัน พ.ร.บ.รัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในกรณีที่ สตง. ตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นกรณีทุจริต ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า สตง. ได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการแล้ว ดังนั้น จึงเป็นการดำเนินการที่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว หน่วยรับตรวจจึงไม่ต้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาอีก

สำหรับเรื่องการดำเนินการทางวินัยนั้น ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องดำเนินการทางวินัยโดยผูกพันข้อเท็จจริงตามผลการตรวจสอบของ สตง. (ต่างจากกรณีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน) จึงต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในกรณีนี้ได้แก่ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีได้บังคับให้ทุกกรณีต้องสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่าเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยหรือไม่ แต่หากเป็นกรณีที่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้วว่าเป็นการกระทำความผิดวินัย ก็ย่อมดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ทันที ประกอบกับข้อ ๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเร่งรัดติดตามเกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า กรณีที่ สตง. ตรวจสอบพบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและได้ชี้มูลความผิดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงอีก ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าผลการตรวจสอบของ สตง. ดังกล่าวได้ระบุถึงพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการทุจริตและได้ระบุชัดเจนถึงตัวเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งพยานหลักฐานในเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดแล้ว หน่วยรับตรวจก็ย่อมมีหน้าที่ต้องดำเนินการทางวินัยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและระเบียบดังกล่าว โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงอีก แต่ในกรณีที่ผลการตรวจสอบของ สตง. ระบุเพียงแต่พฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการทุจริตโดยมิได้มีการระบุตัวเจ้าหน้าที่ หน่วยรับตรวจย่อมมีดุลพินิจที่จะตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงหรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว จึงเป็นแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เจ้าหน้าที่ทุกคนพึงปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดประเด็นปัญหาที่ต้องถูกดำเนินการทางคดีหรือทางวินัยในภายหลัง